

Силабус
освітнього компоненту
Ерготерапія для осіб різного віку та нозологій
2025-2026 навчальний рік

Освітня програма «Логопедія. Спеціальна психологія»
Спеціальність А6 Спеціальна освіта
Спеціалізація А6.01 Логопедія
Галузь знань А Освіта
Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

Викладач	Лопатіна Ганна Олександрівна
Посилання на сайт	https://bdpu.org.ua/teachers/lopatina-ganna-oleksandrivna/
Контактний тел.	+380952213594 (Viber, Telegram, Instagram)
Е-mail викладача:	lopatina.hanna29@gmail.com
Графік консультацій	з 9.00 до 18.00 з понеділка по суботу включно

Обсяг ОК на поточний навчальний рік:
для денної форми навчання

Кількість кредитів/ годин	Лекції (годин)	Практичні заняття (годин)	Самостійна робота (годин)	звітність
5\150	26	24	100	залік

Семестр: осінній/весняний

Мова навчання: українська, англійська

Ключові слова: ерготерапія, інтервенції, оцінка функціонування, інклюзія, мультидисциплінарний підхід.

Мета та предмет ОК:

Метою викладання ОК «Ерготерапія для осіб різного віку та нозологій» є забезпечення здобувачів вищої освіти знаннями та практичними навичками, необхідними для проведення ерготерапевтичних втручань у різних вікових

групах і для пацієнтів із різними нозологічними категоріями, з акцентом на покращення якості життя та функціонального стану.

Предметом ОК є теоретичні основи та практичні аспекти ерготерапії, включаючи адаптаційні стратегії, методи оцінки, індивідуалізовані втручання та роботу з технічними засобами підтримки.

Компетентності та програмні результати навчання:

К-1. Здатність застосовувати у практичній діяльності теорії та доказову базу щодо заняттєвої активності та заняттєвої участі пацієнта/клієнта, охоплюючи розуміння змісту, мети заняттєвої активності та її впливу на здоров'я і добробут людини, вміння оцінювати, аналізувати, адаптовувати заняттєву активність та застосовувати її у терапевтичний спосіб.

К-2. Здатність оцінювати фактори пацієнта/клієнта (функції і структури організму, особистісні цінності, переконання та духовність), фізичне, соціально-економічне та культурне середовище, які впливають на його заняттєву активність у сферах самообслуговування, дозвілля (гри) та продуктивної (навчальної) діяльності.

К-4. Здатність розвивати та/або відновлювати функції організму, які впливають на здоров'я та обмеження заняттєвої участі та/або збільшення заняттєвої участі пацієнта/клієнта шляхом адаптації заняттєвої активності.

ПРН 1. Застосовувати у практичній діяльності теорії та доказову базу щодо використання заняттєвої активності як основного терапевтичного інструменту ерготерапії у рамках біопсихосоціального підходу в реабілітації.

ПРН 6. Оцінювати, адаптувати та модифікувати вплив середовища життєдіяльності людини на її заняттєву активність.

Зміст ОК:

✦ Змістовий модуль 1. Основи ерготерапії

Тема 1. Вступ до ерготерапії

Історичні аспекти та основні концепції. Огляд ерготерапії в клінічній практиці.

Тема 2. Адаптивні втручання в ерготерапії

Екологічна адаптація для літніх людей. Адаптація житла: сучасні практики та виклики.

✦ Змістовий модуль 2. Ергономіка та допоміжні технології

Тема 3. Ергономіка та доступність в ерготерапії

Ергономічні втручання для користувачів комп'ютера з травмами. Принципи універсального дизайну для доступності.

Тема 4. Допоміжні пристрої в ерготерапії

Допоміжні пристрої для дітей з інвалідністю. Втручання при порушенні зору та допоміжні технології.

✦ Змістовий модуль 3. Реабілітаційні стратегії та психосоціальна підтримка

Тема 5. Стратегії реабілітації в ерготерапії

Функціональна електростимуляційна терапія. Техніки шинування для гострої травми руки.

Тема 6. Психосоціальні аспекти ерготерапії

Психосоціальні втручання при шизофренії. Поведінкові підходи до реабілітації при розладах вживання речовин.

✦ Змістовий модуль 4. Когнітивна та фізична реабілітація

Тема 7. Когнітивна та неврологічна реабілітація

Когнітивні стратегії при апраксії після інсульту. Нейророзвиваюча терапія для дітей із інтелектуальними порушеннями.

Тема 8. Фізична реабілітація

Терапія рухами, викликаними обмеженнями. Захист суглобів і управління при захворюваннях опорно-рухового апарату.

✦ Змістовий модуль 5. Відновлення психічного здоров'я та рекреаційні втручання

Тема 9. Ерготерапія для відновлення психічного здоров'я

Втручання для відновлення у службах психічного здоров'я. Садівнича терапія для когнітивного функціонування літніх людей із деменцією.

Тема 10. Музична та рекреаційна терапія

Музична терапія: принципи та практика. Рекреаційна діяльність і соціалізація у групах для клієнтів із хворобою Альцгеймера.

✦ Змістовий модуль 6. Комплексний догляд за пацієнтами з деменцією та хронічним болем

Тема 11. Ерготерапія у догляді за пацієнтами з деменцією

Втручання для когнітивного функціонування. Паліативна допомога та підтримка кінцевих стадій життя.

Тема 12. Втручання при хронічному болі

Мультидисциплінарні підходи до управління болем. Функціональне відновлення для клієнтів із хронічним болем у попереку.

✦ Змістовий модуль 7. Ерготерапія в громаді та профілактика захворювань

Тема 13. Ерготерапія у громаді

Оцінювання та адаптація помешкань для пацієнтів. Ерготерапевтичне втручання для підтримки соціального залучення.

Тема 14. Профілактика нещасних випадків та захворювань

Програми запобігання падінням у літніх людей. Профілактика захворювань опорно-рухового апарату на робочих місцях.

✦ Змістовий модуль 8. Робота з дітьми та психічними захворюваннями

Тема 15. Робота з дітьми з особливими потребами
Втручання для підтримки переходу до дорослого життя. Ерготерапевтичні методи для розвитку рухових і когнітивних навичок.

Тема 16. Ерготерапія для людей з важкими психічними захворюваннями
Підтримка працевлаштування для осіб із важкими психічними розладами.
Стратегії підтримки психічного здоров'я у спільноті.

Змістовий модуль 9. Адаптація робочого середовища та інтеграція технологій

Тема 17. Адаптація робочого середовища

Принципи та практика ергономіки на робочому місці. Оцінка функціональних можливостей для оцінки обмежень у робочій діяльності.

Тема 18. Інтеграція технологій у ерготерапію

Використання комунікаційних технологій у терапії. Призначення та тренування використання технічних допоміжних засобів.

Змістовий модуль 10. Правові аспекти та науково-доказова практика в ерготерапії

Тема 19. Ерготерапія та правові аспекти

Правові та етичні основи ерготерапії. Права пацієнтів і захист дітей в ерготерапії.

Тема 20. Науково-доказова практика в ерготерапії

Використання доказової бази для оптимізації ерготерапевтичних втручань.
Постійний професійний розвиток і стандартизація методів ерготерапії.

Методи навчання:

Під час викладання ОК «Ерготерапія для осіб різного віку та нозологій» ми використовуємо дистанційний формат навчання. Це означає, що ви можете очікувати цікаві онлайн-заняття на платформі Moodle та Zoom. Знай, що Google додатки та Canva тут теж в грі, тому підготуйтеся до колаборативної роботи.

Що стосується методів навчання, то тут все дуже цікаво!

 Лекції будуть не просто «читання тексту», а впорядковане представлення матеріалу з використанням мультимедійних технологій.

 Очікуй на техніки активного слухання, інтелектуальні розминки, і навіть case-study.

 А ще буде багато практики! Вивчимо спеціальне обладнання, в мене його багато, будемо тренуватися, працювати в парах і групах.

 Мозкові штурми, рольові гри та дискусії теж в програмі, тому буде пізнавально і весело.

 Не забувайте, що можете показати свою креативність через індивідуальні навчальні проекти.

Отже готуйтеся ділитися своїми ідеями та отримувати конструктивний фідбек. Це супермісце для того, щоб розвиватися та набиратися практичних навичок!

З нетерпінням чекаю на наші заняття!

Політика курсу (особливості проведення навчальних занять):

Цей курс відзначається декількома унікальними особливостями, які спрямовані на те, щоб максимально ефективно ознайомити вас із ерготерапією для осіб різного віку та нозологій.

✦ Безпека:

- у разі ракетних ударів або інших надзвичайних ситуацій, первинним є ваша безпека. Якщо під час заняття оголошують повітряну тривогу, заняття буде негайно припинено, і ми домовляємось із вами про його перенесення на інший час або про асинхронну роботу.

- намагайтеся дотримуватися всіх інструкцій з безпеки, і як тільки можливо, повідомте про ваш стан та можливість продовжити навчання.

✦ Типи занять:

- лекції з мультимедійним супроводом: для того, щоб ви мали не лише теоретичні знання, а й зрозуміли, як все це виглядає на практиці.

- практичні заняття: ви отримаєте можливість відточувати навички на справжніх пацієнтах або моделях.

✦ Дистанційне навчання:

- використовуються платформи Moodle та Zoom.

✦ Zoom-заняття:

- для підвищення ефективності навчання та взаємодії між усіма учасниками, увімкнення відео є обов'язковим. Це допомагає мені як викладачу краще зрозуміти, чи зрозуміли для вас матеріал та методика, а також допомагає зробити процес навчання більш особистісним. Якщо є вагомні причини, через які ви не можете увімкнути відео, будь ласка, заздалегідь повідомте мене про це.

✦ Інтерактивні методи:

- робота в групах та парах.
- Case-study, мозкові штурми, рольові ігри.

✦ Домашнє завдання:

- будьте готові до регулярного домашнього завдання. Воно буде не лише теоретичним, а й практичним.

✦ Оцінювання:

- ваша успішність буде оцінюватися на основі виконаних завдань, активності на заняттях, підсумкового тестування та презентації фінального проєкту.

✦ Дедлайни:

- важливо дотримуватися установлених дедлайнів, але якщо у вас є причини, пов'язані з надзвичайними обставинами (як-то ракетні удари, відсутність зв'язку тощо), дедлайни можуть бути переглянуті.

✦ Етика та дисципліна:

- я очікую, що ви будете дотримуватися академічної чесності та професійної етики. Політики використання штучного інтелекту в освітньому процесі БДПУ висвітлені тут – <https://doi.org/10.5281/zenodo.17184253>, я їх підтримую, і Вас прошу уважно ознайомитись.

- що стосується додаткових матеріалів, рекомендованої літератури та онлайн-ресурсів — все це викладено на Google Disk, а посилання на нього є на платформі Moodle та в нашій Telegram групі.

- Спілкуватись і вирішувати нагальні питання будемо в групі в Telegram, допоки освітній процес триває не в стінах нашого БДПУ, і можливі різні форс-мажорні обставини, як то блекаут, локдаун, відсутність зв'язку тощо.

- Мені буде приємно бачити ваші обличчя і чути ваші голоси, тому за можливості прошу вмикати камери і бути активними учасниками освітнього процесу. Ваш зовнішній вигляд на парі теж має значення. Крім того, так я зможу через роки вас впізнавати на вулиці і радо привітатися!

Ці політики можуть бути доповнені або змінені в залежності від ситуації. Я, зі свого боку, теж дотримуватимусь всіх означених політик. Якщо у вас є будь-які питання або пропозиції, будь ласка, не соромтеся звертатися. З нетерпінням чекаю на нашу конструктивну взаємодію в процесі вивчення цієї захоплюючої дисципліни!

До зустрічі на заняттях!

Технічне й програмне забезпечення/обладнання, наочність:

Обладнання та матеріали:

1. Мобілізаційні ортези та шини, що використовуються для практичних занять з виготовлення та застосування ортезів, а також для навчання стабілізації та підтримки кінцівок.
2. Допоміжні пристрої для дітей та дорослих, що включають ходунки, палиці, візки для тренування навичок руху.
3. Муляж кінцівок для вивчення та тренування методів реабілітації після травм і хвороб.
4. Сенсорні інтеграційні матеріали для проведення практичних занять із сенсорної інтеграції та корекції.
5. Комп'ютерне обладнання для тренувань з ергономіки та застосування технологій у терапії.

Програмне забезпечення та навчальні матеріали:

1. презентації: використовуються для наглядного представлення теоретичного матеріалу.

2. навчально-методичне забезпечення: включає в себе посібники, методичні рекомендації, та інші друковані матеріали для підтримки навчального процесу.

Додаткові ресурси:

1. Zoom: для проведення дистанційних занять.

2. Moodle: де ви знайдете всі необхідні матеріали для курсу, завдання та тести.

3. Google додатки та Canva: для спільної роботи над документами та презентаціями.

Система оцінювання та вимоги:

Залік буде виставлятися з накопичених балів під час семестру.

Як рахуються бали:

 для денної форми: поточний контроль + самостійні роботи (макс. 50 балів) + залік та індивідуальне проєктне завдання (макс. 50 балів) = 100 балів

Список рекомендованих джерел (наскрізна нумерація)

Основні

1. Швесткова Ольга, Свєцена Катержина та кол. Ерготерапія: Підручник. Київ, Чеський центр у Києві, 2019. 280 с.

2. Crist, P. and Scaffa, M. Ergonomics and occupational therapy: interventions for lifespan development.

https://books.google.com.ua/books?hl=uk&lr=&id=x9XMDwAAQBAJ&oi=fnd&pg=PR3&dq=Ergonomics+and+Occupational+Therapy:+Interventions+for+Lifespan+Development%22+by+Patricia+Crist+and+Marjorie+Scaffa&ots=LIEoDvfnIA&sig=ulhoPIow4Y7eKbQ6ZpaOCklrtps&redir_esc=y#v=onepage&q&f=false

3. Söderback, I. International Handbook of Occupational Therapy Interventions. DOI: 10.1007/978-0-387-75424-6

4. Trombly Latham, C., Radomski, M. Occupational Therapy for Physical Dysfunction. <https://www.researchgate.net/publication/379345514>

Додаткові

5. Єфименко М.М. Сучасні підходи до корекційно спрямованого фізичного виховання дошкільників з порушеннями опорно-рухового апарату: монографія. Вінниця: Нілан-ЛТД, 2013.

6. Карпуніна Ю.В. Основи фізичної реабілітації: навчальний посібник. Херсон : Олді-плюс, 2016. 308 с.

7. Мухін В.М. Фізична реабілітація: підручник для ст-тів ВНЗ. К.: Олімп. літ, 2005. 472 с.

8. Осіпов В.М. Фізична реабілітація при дисфункціональних порушеннях в організмі людини: монографія. Донецьк: Ландон-XXI, 2013. 511 с.

9. Основи реабілітації, фізичної терапії, ерготерапії: підручник [за заг. ред. Л. О. Вакуленко, В.В.Кпапчука]. Тернопіль : ТДМУ, 2019. 372 с.

10. Реабілітаційний масаж : підручник [Л.О.Вакуленко, Д.В.Вакуленко, О.В.Кутакова, Г.В.Прилуцька]. Тернопіль : ТДМУ, Укрмедкнига, 2018. 524 с.

11. Suchikova, Y., & Verdyansk State Pedagogical University. (2025). Політика використання штучного інтелекту в освітньому процесі Бердянського державного педагогічного університету. Zenodo. <https://doi.org/10.5281/zenodo.17184253>

Інтернет-ресурси

11. Електронний курс «Ерготерапія для осіб різного віку та нозологій» в Moodle <https://edu.bdpu.org/course/view.php?id=1425>

12. <https://dspace.bdpu.org.ua>